

ХҮЧТЭИ ЦАСАН БОЛОН ШОРООН ШУУРГА, ЦАГ АГААРЫН ОНЦ АЮУЛТАЙ ҮЗЭГДЛЭЭС ХЭРХЭН СЭРГИЙЛЭХ ВЭ?

Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

- Цаг агаарын урьдчилан сэргийлэх болон онц аюултай үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх сэрэмжлvvлэг, мэдээ, дохиог хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл, мэдээллийн бусад эх сурвалжаас тогтмол хвлээн авч, бусдад дамжуулах, айл хотлоороо хамтран бэлэн байдлыг хангах
  - Тэнгэрийн байдал, vv, салхины чиг, мал амьтны ходолгоон, араншинг шинжих гэх тэм цаг агаарыг таньж мэдэх ардын уламжлалт арга ухаанаас хvvхэд залуучуудад овлvvлэх
  - Аюулт үзэгдлийн вед оорийн болон бусдын эрvvл мэнд, амь насыг хамгаалах, аврах, анхан шатны тусламж үзvvлэх мэдлэг, дадлагатай болох
  - Хоол хvнс, ундны ус, тvлш, анхны тусламж үзvvлэхэд шаардлагатай эм тариа, ариун цэврийн хэрэглэл, дулаан хувцас бэлтгэх, гэр мэтийн хонгон сууцыг хvнд зvйлээр даруулах
    - Гар утас, радио, телевиз, гэрэлтvvлэх хэрэгслийг цэнэглэх, бэлэн байлгах,
    - Иргэний чухал бичиг баримт, vнэт зvйлсээ хийсэхээс хамгаалсан найдвартай газар хадгалах, тvvнийг гэр бvлийн гишvvд мэддэг байх
    - Хvvхэд, жирэмсэн эх, ондор настан, хогжлийн бэрхшээлтэй хvmvvсийг хараа хяналтандаа байлгах, аюулгvй байдлыг нь хангах
    - Овс тэжээлийн нооцтэй байх, хашаа саравчаа дулаалах, худаг усыг хамгаалах, номор ноолог газруудыг тогтоох, тvvнийг хvн бvх мэддэг байх
    - Мал сvргээ хамгаалах арга хэмжээ авсан байх
    - Амь насны болон гэнэтийн ослын даатгалд хамрагдах
    - Ондор хvчдэл, цахилгааны шугаман дор гэр, сууцаа барихгvй байх

Өрх гэрт зайлшгvй бэлэн байвал зохих зvйлс:

- Ундны ус
- Илчлэг хоол хvнс
- Мэдээлэл холбооны хэрэгсэл /радио, гар утас/
- Эмийн сан, ариун цэврийн хэрэглэл
- Гэрэлтvvлэг хэрэгсэл /гар чийдэн, лаа, шvдэнз/
- Дулаан хувцас, хонжил
- Тvлээ тvлш
- Хvvхдийн тоглоом, ном
- Гэр, орон байрны даруулга, татлага
- Олс, тод онгийн даавуу, утаат дохио, бэлэн монго, чухал бичиг баримт, газрын зураг, гэх мэт

Хvчтэй цасан болон шороон шуурганы вээр ямар арга хэмжээ авах вэ?

Аюулын вeд:

- Сэрэмжлvвлэх мэдээг байнга хvлээн авч заавар, зовломжийг биелvвлэх
- Гэр, орон байрнаасаа гарахгvй байх
- Гал тйvмрийн аюулаас болгоомжлох, шаардлагатай тохиолдолд цахилгааныг салгах
- Аль болох даарахгvй байх, илчлэг хоол унд хэрэглэх
- Аян замд гарахаас зайлсхийх
- Замд зайлшгvй гарах тохиолдолд техникийн бvрэн бvтэн байдал, шатахууны нооц, явах зам харгуй, жолоочийн туршлага, ур чадвар зэргийг харгалзан вээх
- Ойр дотныхондоо мэдээлэх
- Орх гэрт гарсан хохирол болон оорт байгаа мэдээллийг холбогдох байгууллага /эрvвл мэнд, онцгой байдал, нутгийн захиргаа/-д мэдээлэх, бусдад хvргэх

Зөвлөмж:

- Зузаан, хvнд хувцас омсох нь хvйтэнд дулааныг сайн хадгалдаггvй. Зузаан хувцасласнаас холорч, холсондоо жиндэн улмаар жиндэх аюултай. Иймээс хvчтэй салхи шуургатай вeд гадагш зайлшгvй гарах тохиолдолд дулаан, биед элбэг таардаг, хонгон хувцсыг давхарлаж омсох нь холрох, даарахаас сэргийлнэ.
- Гадуур хувцас нягт нэхээстэй, ус нэвтэрдэггvй, ювдэнтэй байх нь тохиромжтой.
- Хvний биеийн дулаан толгойгоороо их алдагддаг тул малгай омсох хэрэгтэй.
- Мал сvргээ хашаа хороо, номер ноолог газарт байлгах нь зvйтэй.

Гэр, орон байрнаасаа зайлшгvй гарах тохиолдолд

- Хvнхэд, жирэмсэн эх, ондор настан, овчтэй, хогжлийн бэрхшээлтэй хvмvвсээ асран хамгаалагчтай влдээх
- Тоорч, осгохоос болгоомжлох
- Цас, шороо, хvйтэн агаараас хамгаалж малгай, ороолт, бээлий, нvдний шил, цув омсох
- Хvний эрvвл мэнд, амь настай холбоотой мэдээллийг мэдээллийн хэрэгслийг ашиглан шуурхай, цаг алдалгvй холбогдох газарт мэдэгдэх

Хvчтэй цасан болон шороон шуурганы дараа ямар арга хэмжээ авах вэ?

- Цаг агаарын шинэчилсэн мэдээллийг тогтмол сонсох
- Гэр бvл, ойр дотны хvмvвс, ялангуяа хvvxдийн сэтгэл санааг тайван байлгах, тэдэнд туслах
- Хvvxдийг аюул, ослын дараах эрэн хайх, аврах, сэргээн босгох вйл ажиллагаанд оролцуулахгvй байх